

ΓΛΩΣΣΑ Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

teagher

ΚΑΛΙΤΣΑ

Πετώντας με τις λέξεις

α' τεύχος

Ενότητα 1η

Ένα ακόμα σκαλί

Ο Σεπτέμβρης

ΒΙΒΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ

Ο Σεπτέμβρης

Ο Σεπτέμβρης είναι αγόρι
κι έχει ολόχρυσο καπέλο
και χρυσό το πανωφόρι.

Τα παπούτσια του είναι φύλλα,
που 'χουν πέσει απ' τα πλατάνια
και τα μάγουλά του μήλα.

Κρατάει σάκα από νερό
κι έχει μέσα τα βιβλία
από σύννεφο κι αφρό.

Με του ανέμου τα ποδάρια
τρέχει δίχως να τον βλέπεις.
Στων βημάτων του τα χνάρια

διαμαντάκια θε να βρεις,
σταγονίτσες, σταγονίτσες
μιας ολόχρυσης βροχής.

Ο Σεπτέμβρης είναι αγόρι,
κατεβαίνει από τα δάση,
κατεβαίνει από το όρη

Κι έρχεται για να χτυπήσει
μια πελώρια καμπάνα,
το σχολειό για να αρχινήσει.

Ο Σεπτέμβρης πάντα, δες,
έχει όλα τα παιδάκια
φίλους και συμμαθητές.

Ρένα Καρθαίου, Στα μονοπάτια του ήλιου,
εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2002

Ανάλυση του ποιήματος

ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

- (το) **πανωφόρι** (ουσ.): μακρύ ένδυμα με μανίκια, ανδρικό ή γυναικείο, που φοριέται επάνω από τα άλλα ρούχα, συνήθως παλτό ή καμπαρντίνα.
- (η) **σάκα** (ουσ.): η **σχολική τσάντα**
- (τα) **χνάρια** (ουσ.): **σημάδια που αφήνουν στο έδαφος τα παπούτσια ή τα πόδια ανθρώπων ή ζώων, τα ίχνη, οι πατημασιές, τα πατήματα, τα σημάδια, τα αποτυπώματα.** (ενικός το χνάρι)
- (τα) **όρη** (ουσ.): τα βουνά. (ενικός το όρος)
- (η) **πελώρια** (επιθ.): η **τεράστια, η πολύ μεγάλη.** (πελώριος, -α, -ο)

Ο Σεπτέμβρης

Ο Σεπτέμβρης είναι αγόρι
κι έχει ολόχρυσο καπέλο
και χρυσό το πανωφόρι.

Τα παπούτσια του είναι φύλλα,
που 'χουν πέσει απ' τα πλατάνια
και τα μάγουλά του μήλα.

Κρατάει σάκα από νερό
κι έχει μέσα τα βιβλία
από σύννεφο κι αφρό.

Με του ανέμου τα ποδάρια
τρέχει δίχως να τον βλέπεις.
Στων βημάτων του τα χνάρια

διαμαντάκια θε να βρεις,
σταγονίτσες, σταγονίτσες
μιας ολόχρυσης βροχής.

Ο Σεπτέμβρης είναι αγόρι,
κατεβαίνει από τα δάση,
κατεβαίνει από τα όρη.

Κι έρχεται για να χτυπήσει
μία πελώρια καμπάνα,
το σχολειό για να αρχινήσει.

Ο Σεπτέμβρης πάντα, δες,
έχει όλα τα παιδάκια
φίλους και συμμαθητές.

Ρένα Καρθαίου, Στα μονοπάτια του ήλιου,
εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2002

Ανάλυση του ποιήματος

Κατανόηση του κειμένου

Το ποίημα μας μιλάει για τον Σεπτέμβρη, ο οποίος παρουσιάζεται σαν ένα αγόρι. Το αγόρι αυτό φοράει ολόχρυσο καπέλο και ολόχρυσο πανωφόρι. Τα παπούτσια του αγοριού είναι από τα φύλλα των πλατάνων που έχουν πέσει στη γη και κρατάει μια σχολική τσάντα από νερό που έχει μέσα βιβλία από σύννεφα και αφρό των κυμάτων της θάλασσας.

Το παιδάκι τρέχει γρήγορα-γρήγορα αφήνοντας πίσω του ίχνη από σταγόνες της βροχής. Κατεβαίνει από τα βουνά για να χτυπήσει την καμπάνα για να αρχίσει το σχολείο.

Το μικρό αγόρι έχει όλα τα παιδιά φίλους και συμμαθητές.

Το ποίημα είναι γεμάτο εικόνες και σχήματα λόγου. Μέσα από την προσωποποίηση του Σεπτέμβρη με τη μορφή ενός αγοριού το ποίημα μας δίνει χαρακτηριστικές εικόνες και ήχους του όπως: τα φύλλα των δέντρων που κιτρινίζουν και πέφτουν στη γη, τα σύννεφα που σκεπάζουν τον ουρανό, τα πρωτοβρόχια, τον ήχο της καμπάνας, την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς, ...

Ο Σεπτέμβρης

Ο Σεπτέμβρης είναι αγόρι
κι έχει ολόχρυσο καπέλο
και χρυσό το πανωφόρι.

διαμαντάκια θε να βρεις,
σταγονίτσες, σταγονίτσες
μιας ολόχρυσης βροχής.

Τα παπούτσια του είναι φύλλα,
που 'χουν πέσει απ' τα πλατάνια
και τα μάγουλά του μήλα.

Ο Σεπτέμβρης είναι αγόρι,
κατεβαίνει από τα δάση,
κατεβαίνει από τα όρη.

Κρατάει σάκα από νερό
κι έχει μέσα τα βιβλία
από σύννεφο κι αφρό.

Κι έρχεται για να χτυπήσει
μια πελώρια καμπάνα,
το σχολειό για να αρχινήσει.

Με του ανέμου τα ποδάρια
τρέχει δίχως να τον βλέπεις.
Στων βημάτων του τα χνάρια

Ο Σεπτέμβρης πάντα, δες,
έχει όλα τα παιδάκια
φίλους και συμμαθητές.

Ρένα Καρθαίου, Στα μονοπάτια του ήλιου,
εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2002

Ανάλυση του ποιήματος

Κατανόηση του κειμένου

Σε όλο το ποίημα κυριαρχεί μία προσωποποίηση. Ο Σεπτέμβρης προσωποποιείται από την ποιήτρια Ρένα Καρθαίου με τη μορφή ενός αγοριού, που φορά ολόχρυσο καπέλο και ολόχρυσο πανωφόρι.

Μη ξεχνάμε ότι η φύση το φθινόπωρο έχει ένα κιτρινωπό, χρυσαφί χρώμα.

Τα παπούτσια του παιδιού είναι φύλλα που έπεσαν από τα πλατάνια, ενώ τα μάγουλά του έχουν το χρώμα των κατακόκκινων μήλων. Να ξέρετε ότι ο πλάτανος είναι ένα φυλλοβόλο δέντρο και η συγκομιδή των μήλων γίνεται το Σεπτέμβρη.

Ο Σεπτέμβρης- το αγόρι κρατάει στα χέρια του μια σχολική τσάντα από νερό που έχει μέσα βιβλία από σύννεφα και αφρούς των κυμάτων.

Νομίζω ότι γνωρίζετε πως το φθινόπωρο: έρχονται τα πρωτοβρόχια, η θάλασσα αρχίζει να σηκώνει κύματα και αρχίζουν τα σχολεία.

Ο γοργοπόδαρος Σεπτέμβρης, αδιαφορώντας για τις σταγονίτσες, κατεβαίνει από τα βουνά για να χτυπήσει την καμπάνα που θα σημάνει το ξεκίνημα της νέας σχολικής χρονιάς. Στο σχολείο όλα τα παιδάκια θα βρουν ξανά τους φίλους τους και τους συμμαθητές τους.

Ο Σεπτέμβρης

Ο Σεπτέμβρης είναι αγόρι
κι έχει ολόχρυσο καπέλο
και χρυσό το πανωφόρι.

Τα παπούτσια του είναι φύλλα,
που 'χουν πέσει απ' τα πλατάνια
και τα μάγουλά του μήλα.

Κρατάει σάκα από νερό
κι έχει μέσα τα βιβλία
από σύννεφο κι αφρό.

Με του ανέμου τα ποδάρια
τρέχει δίχως να τον βλέπεις.
Στων βημάτων του τα χνάρια

διαμαντάκια θε να βρεις,
σταγονίτσες, σταγονίτσες
μιας ολόχρυσης βροχής.

Ο Σεπτέμβρης είναι αγόρι,
κατεβαίνει από τα δάση,
κατεβαίνει από τα όρη.

Κι έρχεται για να χτυπήσει
μια πελώρια καμπάνα,
το σχολειό για να αρχινήσει.

Ο Σεπτέμβρης πάντα, δες,
έχει όλα τα παιδάκια
φίλους και συμμαθητές.

Ρένα Καρθαίου, Στα μονοπάτια του ήλιου,
εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2002

Ανάλυση του ποιήματος

ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σεπτέμβρης:** Ο Σεπτέμβριος, ή Σεπτέμβρης είναι ο ένατος μήνας του έτους σύμφωνα με το Γρηγοριανό ημερολόγιο. Είναι ο πρώτος μήνας του Φθινοπώρου και έχει 30 ημέρες. Η ονομασία του προέρχεται από το λατινικό *September, -bris. Septem* που σημαίνει επτά. αφού ο Σεπτέμβριος ήταν ο 7ος μήνας του Ρωμαϊκού ημερολογίου.

Ο Σεπτέμβρης

Ο Σεπτέμβρης είναι αγόρι
κι έχει ολόχρυσο καπέλο
και χρυσό το πανωφόρι.

Τα παπούτσια του είναι φύλλα,
που 'χουν πέσει απ' τα πλατάνια
και τα μάγουλά του μήλα.

Κρατάει σάκα από νερό
κι έχει μέσα τα βιβλία
από σύννεφο κι αφρό.

Με του ανέμου τα ποδάρια
τρέχει δίχως να τον βλέπεις.
Στων βημάτων του τα χνάρια

διαμαντάκια θε να βρεις,
σταγονίτσες, σταγονίτσες
μιας ολόχρυσης βροχής.

Ο Σεπτέμβρης είναι αγόρι,
κατεβαίνει από τα δάση,
κατεβαίνει από τα όρη.

Κι έρχεται για να χτυπήσει
μια πελώρια καμπάνα,
το σχολειό για να αρχινήσει.

Ο Σεπτέμβρης πάντα, δες,
έχει όλα τα παιδάκια
φίλους και συμμαθητές.

Ρένα Καρθαίου, Στα μονοπάτια του ήλιου,
εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2002

Ανάλυση του ποιήματος

ΕΝΟΤΗΤΕΣ

<u>Ενότητες</u>	<u>Πλαγιότιτλοι</u>
<u>1η Ενότητα</u> : 1η-3η στροφή	Περιγραφή του προσωποποιημένου Σεπτέμβρη. (Η εξωτερική εμφάνιση του Σεπτέμβρη.)
<u>2η Ενότητα</u> : 4η-7η στροφή	Ο ερχομός του Σεπτέμβρη. (οι συνήθειες του Σεπτέμβρη.)
<u>3η Ενότητα</u> : 8η στροφή	Οι φίλοι του Σεπτέμβρη

ή

1η Ενότητα: 1η-5η στροφή Τα χαρακτηριστικά του Σεπτέμβρη.

2η Ενότητα: 6η-8η στροφή Ο Σεπτέμβρης και η έναρξη του σχολικού έτους.

ΕΝΟΤΗΤΑ

Ο Σεπτέμβρης

Ο Σεπτέμβρης είναι αγόρι
κι έχει ολόχρυσο καπέλο
και χρυσό το πανωφόρι.

Τα παπούτσια του είναι φύλλα,
που 'χουν πέσει απ' τα πλατάνια
και τα μάγουλά του μήλα.

Κρατάει σάκα από νερό
κι έχει μέσα τα βιβλία
από σύννεφο κι αφρό.

Με του ανέμου τα ποδάρια
τρέχει δίκως να τον βλέπεις.
Στων βημάτων του τα χνάρια

διαμαντάκια θε να βρεις,
σταγονίτσες, σταγονίτσες
μιας ολόχρυσης βροχής.

Ο Σεπτέμβρης είναι αγόρι,
κατεβαίνει από τα δάση,
κατεβαίνει από τα όρη.

Κι έρχεται για να χτυπήσει
μια πελώρια καμπάνα,
το σχολειό για να αρχινήσει.

Ο Σεπτέμβρης πάντα, δες,
έχει όλα τα παιδάκια
φίλους και συμμαθητές.

Ρένα Καρθαίου, Στα μονοπάτια του ήλιου,
εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2002

➤ Ποιο είναι το ύφος του ποιήματος;

Το ποίημα έχει ρυθμό και αρμονία. Το ύφος του είναι απλό, άμεσο, λιτό και ζωηρό.

➤ Τι ομοιοκαταληξία έχει το ποίημα;

Η ομοιοκαταληξία του ποιήματος είναι πλεκτή.

Σε όλες τις στροφές ομοιοκαταληκτούν ο πρώτος με τον τρίτο στίχο.

➤ Ποια είναι η γλώσσα του ποιήματος;

Η γλώσσα του ποιήματος είναι απλή δημοτική, με αρκετές ιδιωματικές λέξεις (ποδάρια, χνάρια, να αρχινήσει,...)

Ανάλυση του ποιήματοςΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

➤ Ποιος είναι ο τίτλος του ποιήματος;

Ο τίτλος του ποιήματος είναι «Ο Σεπτέμβρης».

➤ Ποιος έχει γράψει το ποίημα;

Το ποίημα το έχει γράψει η Ρένα Καρθαίου.

➤ Πόσες στροφές έχει το ποίημα;

Το ποίημα έχει οχτώ στροφές.

➤ Πόσους στίχους έχει η κάθε στροφή;

Η κάθε στροφή έχει τρεις στίχους.

Ο Σεπτέμβρης είναι αγόρι
κι έχει ολόχρυσο καπέλο
και χρυσό το πανωφόρι.

<https://mcjmcjmcj.wordpress.com>

ΚΑΛΙΤΣΑ

ΤΕΛΟΣ